

Sygn. akt VIII Gz 283/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko H (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 31 maja 2017 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji, sygn. akt XI GC 1363/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że wniosek pozwanej nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż samo złożenie zeznania rocznego oraz historii sald nie jest wystarczające, ponieważ do zwolnienia nie jest konieczne wykazanie, że strona miała stratę, mniejszy przychód w poprzednim roku, czy nie ma środków na kocie, czy w kasie, ale że w ogóle nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Sąd podał, że przychód uzyskany przez pozwaną spółkę w 2016 roku wynosił około 17.000,00 zł, natomiast strona pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na sposób rozdysponowania tego przychodu.

Nadto w ocenie Sądu nie można uznać, że inne koszty ponoszone przez pozwaną są kosztami priorytetowymi, które pozwana spółka reguluje, natomiast co do kosztów postępowania cywilnego strona domaga się zwolnienia.

Sąd wyraził stanowisko, że pozwana była świadoma toczącego się wobec niej postępowania, dlatego winna była czynić oszczędności celem ewentualnego dochodzenia swych praw w postępowaniu odwoławczym.

Sąd podał również, że w przedłożonych przez pozwaną dokumentach nie ma żadnych informacji o upadłości, czy zawieszeniu działalności pozwanej. Skoro spółka funkcjonuje, oznacza to, że jest w stanie regulować zobowiązania i ponosić koszty działalności.

Pozwana spółka wywiodła zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego zmiany poprzez częściowe zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji, tj. w zakresie 850,00 zł.

Żaląca się zarzuciła Sadowi naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez nieprawidłowe zastosowanie, tj. odmowę zwolnienia od kosztów sądowych pozwanej nie posiadającej środków na ich uiszczenie, błąd w ustaleniach faktycznych i błędną ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie, polegające na przyjęciu, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z zobowiązań wobec innych podmiotów. Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono stronom, które nie mają dostatecznych środków, by je ponieść, o ile wykażą one swą trudną sytuację finansową. Oceny przesłanek zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tj. Dz.U. z 2014, poz. 1025) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słusznych praw i stanowi w istocie formę pomocy udzielanej przez Skarb Państwa.

Zgodnie z art. 103 u.k.s.c sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Oznacza to nałożenie na osobę prawną obowiązku wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez przedstawienie dokumentów, które pozwolą określić jej sytuację majątkową, zaś ich rodzaj zależy od rodzaju i charakteru osoby prawnej ubiegającej się o zwolnienie. Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 k.p.c poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wnioski (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2013r., sygn. akt IV CZ 144/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.09.2007r., sygn. akt IV CZ 51/2007). W świetle powyższego poglądu nie było podstaw do zwrócenia pozwanej o uzupełnienie wniosku o istotne dokumenty finansowe spółki, skoro we wniosku podała ona wybiórcze informacje. Nie przedłożyła bowiem dokumentów obrazujących jej sytuację majątkową, jak np. historii rachunku bankowego za ostatnie trzy miesiące, raportów kasowych, ksiąg handlowych, wykazu mienia ruchomego i nieruchomości, co byłoby istotne do całościowej oceny kondycji finansowej spółki.

Zwrócić należy uwagę, że rozpatrywany wniosek był kolejnym wnioskiem pozwanej o zwolnienie od kosztów. Zarówno Sąd Rejonowy, jak również Sąd Okręgowy w postanowieniu oddalającym zażalenie zajęli wyczerpujące stanowisko odnośnie powinności osoby prawnej występującej o zwolnienie od kosztów. Na etapie składania niniejszego wniosku pozwana doskonale wiedziała jakie dokumenty winna złożyć dla zobrazowania w pełni swojej sytuacji finansowej.

Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zeznanie roczne oraz historia sald nie są dokumentami wystarczającymi dla wykazania, że strona nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Poza tym ani w postępowaniu wywołanym wnioskiem o zwolnienie od opłaty od apelacji, ani w zażaleniu pozwana nie wykazała sposobu rozdysponowania kwoty 17.000,00 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego załączony do zażalenia raport z rachunku pozwanej obrazujący brak środków na koncie należącym do pozwanej nie pozwala na uznanie, że pozwana wykazała brak środków na uiszczenie opłaty od apelacji. Jak wynika z twierdzeń zawartych w zażaleniu pozwana nadal funkcjonuje w obrocie gospodarczym.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, by uwzględnić przedmiotowe zażalenie zważywszy, że nawet do zażalenia pozwana nie dołączyła żadnych dowodów.

Dysponując zatem jedynie wybiórczą informacją dotyczącą sytuacji finansowej spółki, Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił jej możliwości płatnicze.

Z tych też względów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Sygn. akt VIII Gz 283/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)